

From: Ikkelä Saara (OKM)
Sent: perjantai 11. syyskuuta 2020 15.07
To: Andersson Li; eeva-johanna.eloranta@eduskunta.fi; Haatainen Tuula; veronika.honkasalo@eduskunta.fi; inka.hopsu@eduskunta.fi; mikko.kinnunen@eduskunta.fi; marita.knevel@eduvantaa.fi; ari.koponen@eduskunta.fi; Saarikko Annika; Laukkanen Antero (eduskunta.fi); mikko.ollikainen@eduskunta.fi; paula.risikko@eduskunta.fi; Luoma Raimo (TEM); Hetemäki Martti (VM); Lehikoinen Anita (OKM); Varhila Kirsi (STM); sture.fjader@akava.fi; riikka.heikinheimo@ek.fi; mikko.heinikoski@sak.fi; marja.vartiainen@yrittajat.fi; anna.kaarina.piepponen@evl.fi; taina.vallander@sttk.fi; Lerssi Risto (VM); sanja.mursu@kt.fi; Nieminen Minna (TEM); Bussman Annika (OKM); Felt Teija (TEM); Heinivirta Kirsi (OKM); Heinonen Ville (OKM); Hirsivaara Sanna (OKM); Leinonen Merja (VM); Rehunen Joni (STM)
Cc: Bergman Nanna (OKM); petteri.matteinen@eduskunta.fi; Tuononen Sari (TEM); Jutila Varpu (eduskunta.fi); ekim.ozdemir@eduskunta.fi; juho.ikonen@eduskunta.fi; susanna.saikkonen@eduskunta.fi; Klemettinen-Kataja Johanna (OKM); Ranta Elsi (eduskunta); johannes.wilson@eduskunta.fi; iisakki.anttila@eduskunta.fi; elina.sojonen@akava.fi; Rasinaho Kirsi; Polo Tiina (OKM); Onnela Päivi (OKM); Luostarinen Jaana (OKM); Puumala Tuomo; Ylimaa Markus; Kelhä Minna; Mäkipää Anna; Kopra Ville; Rekilä Piia (TEM); Lautamatti Sonja (OKM); Ojala Kati (OKM); Salonen Satu (OKM); Salmi Anna (OKM); Hasanen Sirpa (TEM); Vainio Anne (TEM)
Subject: Jatkuvan oppimisen uudistuksen seurantaryhmän kommentit ja vastauksia kysymyksiin
Attachments: Seurantaryhmän kommentit ja vastauksia kysymyksiin.docx

Hei,

liitteenä jatkuvan oppimisen parlamentaarisen ryhmän ja tukiryhmän kokouksessa 9.9.2020 sovitun mukaisesti yhteenveto seurantaryhmän kommentteista osaamisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta ja vastauksia kysymyksiin.

Mukavaa viikonloppua!

Ystävällisin terveisin,

Saara Ikkelä
Erityisasiantuntija
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kansliapäällikön esikunta
puh. 02953 30109
saara.ikkela@minedu.fi

Seurantaryhmän kommentit osaamisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta ja vastauksia kysymyksiin

Jatkuvan oppimisen parlamentaarinen ryhmä hyväksyi 14.5 kokouksessaan kehittämisen suuntaviivat jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän uudistamiseksi. Suuntaviivojen mukaisesti luodaan jatkuvan oppimisen (valtakunnallinen ja alueellinen) palvelujärjestelmä varmistamaan, että yksilöiden osaamisen kehittämisen ja työnantajien tarvitseman osaamisen tarpeet kohtaavat. Tavoitteena on vahvistaa koordinaatiota, jolla eri koulutusmuodoista ja eri palveluista koostuvat osaamisen kehittämisspalvelut vastaavat tehokkaasti tarpeisiin ja ovat helposti saavutettavissa. TEM:lle ja OKM:lle annettiin tehtäväksi tehdä selvitys yhteisen palveluorganisaation perustamisesta 30.6. mennessä.

Selvitys esiteltiin parlamentaarisen ryhmän kokouksessa 3.7. ja sovittiin lähetettäväksi kommenteille uudistuksen laajalle seurantaryhmälle.

Jatkuvan oppimisen seurantaryhmän kommenteissa rakenteiden uudistamisen tarve tunnistettiin laajasti, mutta esitettiin myös paljon kysymyksiä. Seuraavassa on vastauksia esille tulleisiin kysymyksiin. Monilta osin vastaukset täsmentyisivät jatkotyössä.

Rakenteiden uudistamisen tarve tunnistetaan

”Selvityshenkilöt ovat tehneet hyvän analyysin nykytilanteesta, toiminnallisista tarpeista ja rakenteellisista kehittämiskohteista.” (AMKE)

”Jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen perustamiselle asetetut tavoitteet ovat hyviä ja tarve tunnistettu.” (ELYt)

”Jatkuvan oppimisen palveluihin ja työvoiman osaamistarpeiden muutokseen tarvitaan yhteinen tilannekuva, kansallista koordinoitua ja tiiviimpää yli hallinnonrajojen menevää yhteistyötä. Tähän koordinoitutarpeeseen kansallinen palveluorganisaatio on perusteltu esitys.” (Keva)

”Selvityshenkilöiden tekemä selvitys jatkuvan oppimisen palveluorganisaation perustamisesta kuvaa varsin ansiokkaasti tällä hetkellä työikäisen väestön osaamisen kehittämiseen liittyvää tilaa ja haasteita, jotka liittyvät palveluihin, organisaatorakenteisiin ja yhteistyörakenteisiin. Selvitys tarjoaa kuitenkin vain osittain ratkaisuvaihtoja, joilla nykytilankuvauksessa esiin nousseisiin haasteisiin voidaan vastata.” (KT Kuntatyönantajat)

”Uudistus on kuitenkin tarpeellinen. On kyettävä luomaan sellainen toimintatapa, joka kohdistaa hallinnonalojen toimet ja resurssit alueilla järkevästi oikeisiin kohderyhmiin.” (Kuntaliitto)

”Suhtaudumme esitykseen lähtökohtaisesti myönteisesti. Haluamme kuitenkin nostaa huomioita asioista, jotka on ratkaistava jo ennen uuden toimijan perustamista.” (Opetushallitus)

”On tervetullutta, että jatkuva oppiminen ja siihen liittyvät tarpeet hahmotetaan omana ilmiönään ja prosessinaan. Se, että tietty taho selkeästi vastuutetaan tiettyyn aiheeseen auttaa selkiyttämään tilannetta ja toimimaan sen suhteen.” (SAKKI ry)

”Toimintatapoja ja myös rakenteita on hyvä tarkastella kriittisesti.” (STM)

”Tarvitaan myös rakenteellisia uudistuksia, joilla päästää paremmin käsiksi koulutuksen ja työelämän rajapinnassa oleviin asioihin, kuten osaavan työvoiman saatavuus, osaamisen kohtaannon parantaminen ja osaamistarpeiden ennakkoinnin kehittäminen ja ennakkointitiedon hyödyntäminen.” (STTK)

”Jatkuvan oppimisen uudistus on koulutuspolitiikan tämän hetken tärkeimpiä hankkeita. Pidämme arvokkaana, että hanke konkretisoituu toimenpide-ehdotuksiksi.” (SYL)

”Uudistuksen perusteluja on monipuolisesti selvitetty ja tausta-aineistojen pohjalta tehdyt johtopäätökset ovat oikeansuuntaisia. -- Hallinnonalarajat ylittävän (TEM, OKM) toiminnan ja yhteistyön vahvistaminen on välttämätöntä. ” (TE- toimistojen johtajien lausunto)

”Yliopistoilla ei ole ehdotukseen yhtä yhteistä, selkeästi puoltavaa tai toisaalta vastustavaa kantaa. Ehdotuksesta tunnustettiin sekä paljon potentiaalisia hyötyjä että toisaalta haasteita ja riskejä.” (Unifi)

”VST ry pitää hyvänä ja tarpeellisena, että Suomeen luodaan jatkuvan oppimisen palveluorganisaatio, joka ylittää vanhat koulutuksen ja työelämän hallinnolliset rajat OKM:n ja TEM:n välillä. Samalla valtakunnallinen palveluorganisaatio nivoo yhteen aluetason erilaiset lähtökohdat työn ja osaamisen kohtaantohaasteeseen yhteiskunnallisessa murrosvaiheessa, jossa koronapandemia vauhdittaa muutoksen ja laajemman oppilaitosyhteistyön tarvetta.” (VST ry)

Vastaukset olennaisimpiin kysymyksiin

Palvelukeskuksen perustamisesta

Erillisen organisaation perustaminen on riittämätön ratkaisu jatkuvan oppimisen tavoitteiden saavuttamiseksi. (mm. Elinkeinoelämän oppilaitokset EOL ry, EK, ELYt) / Mikä on ehdotuksen suhde jatkuvan oppimisen parlamentaarisen uudistuksen tiekarttaan, linjauksiin ja toimenpiteisiin? (KT Kuntatyönantajat)

Jatkuvan oppimisen uudistus on laaja kokonaisuus ja valmistelu etenee teema-alueittain. Ehdotettu palveluorganisaatio on vain yksi, vaikkakin tärkeä, osa jatkuvan oppimisen uudistuksen linjauksia ja toimeenpanoa.

Palveluorganisaation luomisella parannettaisiin palvelujärjestelmää niin, että ihmisten ja työelämän tarvitseman osaamisen tarpeet kohtaisivat paremmin. Meiltä puuttuu toimeenpaneva ja ohjaava rakenne, joka olisi opetus- ja työhallinnon yhteinen ja jonka ohjauksessa työelämä olisi vahvasti mukana.

Syksyn ensimmäisessä kokouksessa käsiteltiin ennakkointia ja aliedustettujen ryhmien osaamista (9.9. kokous) ja ohjausta, työssä tapahtuvaa osaamisen kehittämistä sekä opiskelun aikaista toimeentuloa ja etuuksia tullaan käsittelemään seuraavassa kokouksessa (13.10). Tavoitteena on löytää yhteinen näkemys kutakin aluetta koskevista kehittämisen suuntaviivoista. Kokonaisuutta käsitellään 4.11, 2.12 ja x.12 kokouksissa.

Parlamentaarisen ryhmän linjaukset ja tiekartta valmistuvat vuoden loppuun mennessä.

Esitys vaikuttaa uuden viraston perustamiselta (Kirkon työmarkkinalaitos, VM)

Selvityksessä ei esitetä uuden viraston perustamista. Kyseistä hallintomallia on päinvastoin käytetty keskushallinnon uudistuksissa, kun pieniä itsenäistä tehtävää suorittavia virastoja on liitetty itsenäisiksi osiksi hallinnonalan emovirastoa.

Esitetty hallintomalli mahdollistaisi, että yksikkö voisi keskittyä sille määriteltävien ydintehtävien hoitamiseen ja synergiahyötyjä saataisiin niin hallinto- ja tukipalvelujen kuin Opetushallituksen nykyisten tehtävien osalta.

Miksi perustaa erillinen palveluorganisaatio asialle, jonka tulisi olla kiinteä osa eri toimijoiden arkea? (Sivista) / Alueellisten palveluiden nykyistä parempi koordinointi ja hallinnonalat ylittävän yhteistyön tiivistäminen ovat tärkeää, mutta kuinka tarkoituksenmukaista jatkuvan oppimisen kannalta on siirtää tehtäviä uudelle virastolle? (SYL) / Hallintorakennelähtöinen lähestymistapa jättää kaikkein tärkeimmän eli palvelujärjestelmän toimintojen kehittämisen liian vähälle huomiolle (SY)

Nykyisessä järjestelmässä jatkuvan oppimisen resurssit eivät riittävästi kohdennu niille aloille, alueille tai henkilöille, joiden osaamisen kehittäminen olisi rakennemuutoksessa välttämätöntä. Työikäisten osaamisen kehittämisen järjestelmä on yksilöiden ja yritysten näkökulmasta liian monimutkainen ja hajaantunut. Yksilön on vaikea löytää tahoja, jossa samanaikaisesti kyettäisiin arvioimaan osaamistarve, kartoittamaan mahdolliset uudelleen- ja udelleentyöllistymismahdollisuudet ja luomaan polku mahdolliseen uuteen työpaikkaan.

Millään toimijalla ole vastuuta osaamisen kehittämisen palvelujen koordinoinnista kokonaisuutena.

Muutoksen aikaansaaminen vaatii johtamista ja koordinaatiota valtakunnan tasolla. Eri puolilla on olemassa ad hoc-toimintoja ja yhteistyörakenteita on paljon, mutta uudenlaisten sisältöjen ja toimintamallien aikaansaamiseksi tarvitaan kokoava rakenne ja vastuutaho. Palveluyksikkö olisi väline, jolla voidaan vastata strategisesti ja koordinoitusti työelämän rakennemuutoksen (korona, siirtyminen hiilineutraalisuuteen, digitalisaatio jne.) synnyttämiin osaamistarpeisiin. Yhteisesti ohjattava ja koordinoiva taho loisi yhteisen tilannekuvan, analyysin ja tavoitteiden asetannan.

Myös toimintoja tulee kehittää. Uudessa tilanteessa tarvitaan uudenlaisia koulutussisältöä (mm. koulutusasteet ylittävät ja lyhyet motivoivat opinnot), jotka on räätälöity tarpeen mukaan. Lisäksi tarvitaan koordinoitua tietotuotantoa ja ohjausta.

Palvelukeskuksen tehtävät

Mitä uutta palvelukeskus toisi nykyisiin jatkuvan oppimisen palveluihin ja työpaikkatasolle? (Akava, Kirkon työmarkkinalaitos)

Palvelukeskus uudistaisi nykyistä jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmää esimerkiksi:

- Luo uutta joustavaa koulutustarjontaa, jota voi hankkia työn ja perheen velvoitteiden hoitamisen ohella ja digitalisaation mahdollisuuksia hyödyntäen (esim. osaamiskokonaisuudet, joissa yhdistetään työelämän tarpeiden mukaisesti ohjausta ja sisältöjä yli koulutusasteiden, erilaisten kohderyhmien tarvitsemaa räätälöityä koulutusta, työn ja koulutuksen tiiviitä yhteistoteutuksia, kokonaan uusia, akuuttiin tarpeeseen vastaavia osaamissisältöjä). Koulutuksen lisäksi voitaisiin hankkia muita siihen kytkeytyviä palveluita (hakeva toiminta, tukipalvelut)
- Kokoaa hajallaan olevaa tietoa jatkuvasta oppimisesta (ml. koulutustarjonta, etuudet) niin että työelämä ja yksilöt löytävät tarvitsemansa yhdeltä luukulta
- Rakentaa urasuunnittelu- ja ohjauspalvelut myös työssä oleville
- Tukee sekä ennakoivasti että reaktiivisesti alueiden kehittämistä niiden omista lähtökohdista ja tavoitteista käsin tuottamalla ja analysoimalla ennakoitietoa sekä muodostamalla alueellisen tilannekuvan osaamispalveluiden tarjonnasta, kysynnästä ja osaamisrakenteesta

Hyödyt yrityksiensä ja muiden työpaikkojen näkökulmasta:

- uudet, joustavat osaamisen kehittämisen kokonaisuudet helposti löydettävissä
- tuki henkilöstön osaamisen tunnistamisessa ja kehittämisessä
- osaamistarpeet otetaan paremmin huomioon koulutustarjonnassa
- keskus toimii lähellä työelämää ja edistää työelämässä tapahtuvan oppimisen muotoja

Hyödyt yksilön näkökulmasta

- uudet, joustavat osaamisen kehittämisen kokonaisuudet helposti löydettävissä
- mahdollisuus saada urasuunnittelu- ja ohjauspalveluja (työssä oleville, työttömille ja työvoiman ulkopuolisille)
- tuki oman työmarkkina-aseman parantamiseen, ylläpitämiseen ja uralla etenemiseen

Hyödyt yhteiskunnan näkökulmasta

- työllisyysasteen nousu
- syrjäytymisen väheneminen
- tuottavuuden nousu
- julkiset resurssit paremmin kohdistettu

Osaamispalveluiden hankinnat: miten hankinnat suhteutuvat nykyiseen koulutustarjontaan ja ELYjen hankintatoimintaan, miten varmistetaan hankintaosaaminen ja korkea laatu ja mikä olisi yksityisen ja julkisen välinen kilpailuasetelma? (Arene, OAJ, Unifi)

Osaamispalveluiden hankinnoilla täydennettäisiin muun koulutusjärjestelmän tuottamia palveluita.

Hankintatoiminnalla kyetään saavuttamaan sellaisia tavoitteita, joiden toteuttaminen ammatillisen koulutuksen tai korkeakoulujen osalta muutoin edellyttäisi merkittäviä muutoksia toiminta- ja rahoituslainsäädäntöihin. Tällaisia ovat mm. koulutuksen nopea kohdentaminen alueittain ja toimialoittain, koulutuksen kohdentaminen eri väestöryhmille (esim. aliedustetut) ja uudenlaiset osaamiskokonaisuudet (esim. koulutusasteiden yhdistävät toteutukset, uudenlaiset tukitoimet).

Hankintaosaaminen varmistetaan turvaamalla riittävä ja osaava henkilöstö. Ulkoisten asiantuntijoiden käytöllä ja ELY-keskusten asiantuntemuksella täydennettäisiin palvelukeskuksen omaa osaamista.

[Hallinnollisesta organisoinnista](#)

Mikä on TEMin ja OKMn rooli ja valtasuhteet kokonaisuudessa (AMKE) ja miten varmistetaan tasapaino OKM:n ja TEM:in välillä? (ELYt, Kuntaliitto)

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö valmistelisivat yhdessä jatkuvan oppimisen suuntaviivat ja ne sisällyttäisiin osaksi valtion taloussuunnittelua ja budjettivalmistelua.

Yksiköllä olisi päätöksentekorakenne, jossa työmarkkinatoimijoilla olisi vahva ja selkeä rooli.

Miten kaavailtu palveluorganisaation ohjausmalli ottaa huomioon, että jatkuvan oppimisen haasteet ulottuvat myös OKM:n ja TEM:n hallinnonalojen ulkopuolelle? (Keva, SAMOK)

Ehdotettu palveluorganisaatio on vain yksi osa jatkuvan oppimisen uudistuksen linjauksia. Opiskelun aikaista toimeentuloa ja etuuksia sekä muita palveluksen toiminnan ulkopuolella olevia kehittämistoimia käsitellään parlamentaarisen ryhmän tulevissa kokouksissa ja palveluorganisaation ohjausta koskevissa keskusteluissa.

Palvelukeskuksen itsenäisyys: onko tarpeeksi vahva ja riippumaton toimija (TE-toimistojen johtajat) ja toisaalta mikä on se "suurta riippumattomuutta vaativa" näkökulma, jonka takia päädytään erillisvirastoon (Opetushallitus)?

Esitetyn hallintovirastomallin tavoitteena on turvata palvelukeskuksen riippumattomuus sen tehtävien hoitamisessa. Erillisyyksikön riippumattomuudella varmistetaan, että yksikköä ohjaisivat aidosti yhdessä TEM ja OKM. Esitetty hallintomalli tarkoittaa, että palvelukeskus ei olisi toiminnan osalta Opetushallituksen ohjauksessa ja malli mahdollistaa myös työelämän osallistumisen toiminnan ohjaukseen. Palvelukeskukselle osoitettavat määrärahat olisivat erillisellä momentilla valtion talousarviossa.

[Resurssoinnista ja vaikutuksista muihin toimijoihin](#)

Mitkä ovat palvelukeskuksen tarvitsemat resurssit (ml. määrärahat, henkilöstö) ja mistä ne otettaisiin? (lähes kaikki)

Palveluyksikön toimintameno määrärahojen tarpeeksi on arvioitu selvityksessä ehdotettujen tehtävien pohjalta n. 1 miljoona euroa/vuosi, joka pystytään kohdentamaan tarvittaessa OKM:n pääluokasta siten, että Opetushallituksen toimintameno eivät uudistuksen takia pienene. Määrärahatarve on arvioitu 12 henkilötyövuoden perusteella.

Nykyistä koulutuksen rahoitusta ei toimintaan ehdoteta siirrettäväksi. Hankinta- ja kehittämistoimintaan on tarkoitus kohdentaa uutta jatkuvan oppimisen rahoitusta. Tavoitteena on, että rahoituksessa voidaan hyödyntää myös EU:n elvytykseen osoittamia varoja ja uuden rakennerahastokauden määrärahoja.

Opetushallituksen ennakointitoiminnan, tutkintojen tunnustamisen ja työelämätoimikuntien asiantuntemuksesta saatavaa synergiaetua voisi olla mahdollista hyödyntää myös rakenteiden tasolla.

Selvityksestä puuttuu vaikutusarviot (lähes kaikki)

On keskeinen osa jatkovalmistelua.

Määräaikainen resursointi ei ole kestävä ratkaisu (Akava, KT Kuntatyönantajat, Sivista, VM)

Ensimmäisessä vaiheessa palvelukeskus olisi yksi keskeisimpiä osaamista koskevia työvälineitä elvytyksessä (ml. jatkuvaan oppimiseen osoitettu rahoitus, EU:n elvytysrahat). Jotta työikäisen osaamisen kehittämiseen saadaan EU:lta riittävä panostus, on välttämätöntä, että toiminnasta on kansallinen yksimielisyys. Kertaluontoisten erien lisäksi julkisen talouden suunnitelmassa jatkuvaan oppimiseen on varattu rahoitusta vuodesta 2023 eteenpäin.

Mitkä olisivat vaikutukset muihin toimijoihin (ELYt, TE-keskukset, koulutuksen järjestäjät, aluetoimijat) ja työnjakoon? (mm. SAK, Sivista, TE-toimistojen johtajat, Unifi)

Palveluorganisaatio toimisi ensisijaisesti koordinoivana, ohjaavana ja palveluja hankkivana tahona. Palvelut toteutettaisiin yhteistyössä kuntien tai niiden yhteistyörakenteiden, ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen, ELY-keskusten, TE-Asiakaspalvelukeskuksen, Työvoiman yhteispalvelupisteiden, Ohjaamojen ja TE-toimistojen sekä muiden palveluntuottajien kanssa. Tavoitteena on kumppanuuteen perustuva alueellinen, alueiden välinen ja valtakunnallinen ekosysteemi.

Ministeriöiden ohjaus ammatillisen koulutuksen järjestäjiin, vapaan sivistystyön oppilaitoksiin ja korkeakouluihin sekä TE-hallintoon säilyy entisellään, palvelukeskuksella ei luoda uutta välitason hallintoa. Yksikölle luotaisiin alueelliset toimipisteet, jotka kiinnittyvät alueellisiin TE-toimijoihin. Tarkoitus ei ole luoda uutta aluehallintoa, vaan kiinnittää aluetoiminta olemassa oleviin rakenteisiin.

Palvelukeskus ei saisi aiheuttaa nykyisten toimijoiden resurssien tai rahoituksen vähenemistä (esim. OPH, ELYt, TE-keskukset, oppilaitokset, korkeakoulut, muut asiakasrajapinnassa toimivat) (Arene, Kuntaliitto, OPH, SAK; SYL)

Palvelukeskuksen toimintaan ei tulisi käyttää oppilaitosten valtionosuusrahoitusta tai korkeakoulujen perusrahoitusta. Merkittävä osa jatkuvaan oppimiseen kohdennettavista julkisista resursseista ohjautuisi siten edelleen nykyisen koulutus- ja ohjausjärjestelmän kautta.

Miten uuden viraston perustaminen suhteutuu työllisyyden kuntakoikeiluun ja muuhun kehittämistoimintaan? (Akava)

Alueellisia palveluekosysteemejä tuetaan nyt valtionavustusrahoituksella. Jatkossa kuntakoikeilujen osaamisen kehittämisen tuki kanavoitaisiin palvelukeskuksen kautta.

[Eri ratkaisuvaihtoehdot ja vaikutusten arviointi](#)

Vaihtoehtona nykyisten rakenteiden vahvistaminen, resursointi ja yhteistyön kehittäminen (STM, TE-toimistojen johtajat) / Vaihtoehtona muutokset nykyisten korkeakoulujen ja oppilaitosten koulutustoimintaa koskeviin säädöksiin (Sivista)

Uudistusten toteuttaminen perusjärjestelmässä (riittävä ohjaus ja kohdentaminen, uudet lyhyet koulutukset) olisi edellyttänyt mm. aikuisille/työikäisille suunnattujen osaamispalveluiden tarkastelua omana kokonaisuutenaan ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakouluissa. Koulutuspolitiikka on pitkään nojannut paikallisten toimijoiden verrattain suureen autonomiaan ja sitä on pidetty vahvuutena. Liian suurten muutosten tekeminen perusjärjestelmään ei olisi ollut tarkoituksenmukaista.

Selvityksessä lähdettiin siitä, että nykyistä suhteellisen toimivaa perusjärjestelmää ei muuteta, vaan työikäisen väestön osaamispalveluiden kehittämiseksi ja puutteiden paikkaamiseksi osoitetaan uusia resursseja ja niiden kohdentamista varten ja eräiden muiden jatkuvan oppimisen uudistuksen tavoitteiden tukemiseksi (ohjaus- ja neuvonta) varten perustetaan palvelukeskus, joka kykenee samalla tukemaan koulutusorganisaatioita niiden perustehtävän toteuttamisessa.

Ohjauksen osalta on toiminut huomattava määrä yhteistyöverkostoja ja asia on ollut esillä pitkään. Näyttää siltä, että ilman yhteistä kokoavaa rakennetta, jossa on toimintaan päätoimista henkilöstöä, ei päästä pidemmälle.

Vaihtoehtona digitaalisten palvelujen kehittäminen ja yhdistäminen (EOL, SAMOK) / Suunnitteilla olevan digitaalisen palvelukokonaisuuden yhteys palveluorganisaatioon? (OAJ)

Kehitteillä oleva jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus ml. (Opintopolun ja Työmarkkinatorin digitaaliset palvelut) tukisi palvelukeskuksen toimintaa ja muodostaisi rungon ja alustan jatkuvan oppimisen ohjauspalveluille. Jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden kokonaiskustannuksiksi on arvioitu noin 26 milj. euroa. Palvelukokonaisuuden kehittäminen voitaisiin aloittaa syksyllä 2020, kehittämisen tulokset tulisi käyttöön vaiheittain alkaen vuodesta 2021 ja kokonaisuudessaan palvelukokonaisuus olisi käytössä 2023

Pelkästään digitaalisten palvelujen kehittäminen ei kuitenkaan ole riittävä ratkaisu rakenteellisiin ongelmiin, vaan tueksi tarvitaan muutakin esim. uudenlaisia työelämälähtöisiä koulutussisältöjä.

Vaihtoehtona toimintolähtöisten kehittämishankkeiden käynnistäminen (SY)

Muutoksen aikaansaaminen vaatii johtamista ja koordinaatiota valtakunnan tasolla. Hankkeita ja kokeiluja on ollut, mutta hyvät käytänteet eivät ole riittävästi skaalautuneet tai siirtyneet osaksi pysyvää toimintaa. Jatkuvan oppimisen kehittäminen jatkuu yli hallituskausien, mutta käsillä oleva työmarkkinoiden muutos (jota nykyinen kriisi vauhdittanut) edellyttää nopeita toimia. Kokeilujen kautta eteneminen on hidas tie.

Valmisteluprosessi

Miksi valmistelua on tehty ja perustamista viedään eteenpäin niin kiireellä? Hätäisillä päätöksillä voidaan pahentaa tilannetta nykyisestä. (mm. Akava, Arene, EK, Sivista, SY)

Selvitys valmisteltiin parlamentaarisen ryhmän 14.5 antaman toimeksiannon mukaisessa aikataulussa kesäkuun loppuun mennessä.

Osaamisen kehittäminen on olennainen osa kansallista kriisistä elpymiseen strategiaa. Jatkuvan oppimisen palvelurakenteen uudistamiselle on tässä tilanteessa paitsi suuri tarve myös yhteiskunnallinen tilaus. EU:n elpymisrahastoa koskevilla päätöksillä on kiire ja Suomen edun ajaminen elvytysrahastoa koskevissa Euroopan laajuisessa kilpailussa edellyttää, että meillä on uskottavat kansalliset rakenteet elvytykselle.

Ottaen huomioon esityksen periaatteellinen merkitys se olisi ansainnut aidon lausuntokierroksen. (Arene)

Lausuntokierrokset ja kuulemiset toteutettaisiin valmistelun edetessä.